

אמת ושקר – קטעי קריאה

אלון התבור

אמת: אני מתחדש לאחר כריתה, פירותי, אשר מורכבים מבלוט וספלול, אהובים על חיות היער – עורבנים, חזירים ובקר – העוזרות להפיצם.

שקר: אני ירוק עד. העלה שלי חלק ואין עליו שערות כלל. אני מואבק על ידי דבורים. אני וכל העצים מהסוג שלי גדלים בצפיפות רבה ויוצרים יער סבוך.

זית אירופי

אמת: אני מאריך חיים ובארץ מגדלים אותי כבר אלפי שנים. הגזע שלי חלול במקרים רבים ומתחתית הגזע צומחים חוטרם. כשהפרי שלי מבשיל הוא משנה את צבעו מירוק לשחור.

שקר: המקור שלי הוא מאמריקה. כל שנה אני נותן פירות רבים ואפשר לאכול את הפרי שלי מיד לאחר שקוטפים אותו מהעץ. שמי אינו מוזכר בתנ"ך.

אורן ירושלים

אמת: אני עץ יעור חשוב בישראל. אני צומח מהר, רק במקומות פתוחים ולא בצל. קיימים בישראל מספר אתרים שבהם אני צומח באופן טבעי. לאחר שריפה אני מתחדש מזרעים.

שקר: התפרחות הזכריות והנקביות שלי נמצאות על עצים שונים, והזרעים שלי הם הצנוברים. אני יכול לחיות מעל 200 שנה ואני חסין למחלות ומזיקים. מתחתי לא יכול לצמוח אף צמח אחר.

ארז הלבנון

אמת: אני בעל אצטרובלים וגדל בארץ רק כעץ נטוע ביערות מועטים, ביניהם יער ביריה ויער ירושלים. אני מוזכר בתנ"ך כעץ שיובא למטרת בניית בית המקדש.

שקר: אני משמש כסמל המדינה של סוריה, אני גדל באזורים חמים ומשיר עלים בקיץ.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

פיקוס השקמה

אמת: אני עץ רחב גזע ומרשים, הנמצא בשלכת בישראל. אני מואבק על ידי צרעות שאינן נמצאות בארץ, לכן איני עושה כאן זרעים. הפרי שלי טוב למאכל אדם אולם הוא נחות מפרייה של התאנה קרובת משפחתי. בתנ"ך אני מוזכר בספר עמוס, שם נאמר שעמוס הנביא היה בולס שקמים, כלומר היה פוצע אותן כדי לזרז את הבשלתן. התפרחת שלי קרויה פגה.

שקר: בתקופת התנ"ך הביאה אותי מלכת שבא מסודן למלך שלמה. כיום מגדלים אותי בשל פריי המתוק.

אלה ארץ ישראלית

אמת: לרוב אני נראית כשיח, אולם בסמוך למקומות קדושים, היכן שלא פגעו בי האדם והצאן, אני יכולה להופיע כעץ ולהגיע לגובה של 8-10 מטרים. אני מוסיפה צבע אדום לחורש הים תיכוני – לבלובי הצעיר אדום, וכך גם התפרחות והפרי. אני דומה לאלה האטלנטית, רק צורת העפץ דמוי הקרן מסגירה אותי. אני מוזכרת בתנ"ך ושמי נגזר משם האלוהות, רמז לקדושת בימי קדם.

שקר: איני עומדת בשלכת ואני ירוקה כל ימות השנה. אני קרובת משפחה של האלון. בעבר נהגו להכין ממני מסטיקים.

אשל הפרקים

אמת: אני גדל בדרום הארץ באזורים חמים. אני יכול לגדול באדמות מלוחות, ויש לי התאמות לבית גידול זה – העלים שלי קטנים ונראים כמו קשקשים, ובשל כך כמעט ואינם מאבדים מים, ועל הענפים שלי ישנן בלוטות המפרישות מלח. השתמשו בי כעץ לייעור בקרקעות חוליות בדרום הארץ.

שקר: אני צומח מהר ומסתדר כמעט בכל מקום בעולם. אני מעדיף בתי גידול לחים וקרירים. תחתיי צומחים צמחים רבים.

רימון מצוי

אמת: צורת פירותיי מיוחדת מאוד. אומנים עיטרו וקישטו בדמותי את בית המקדש, מטבעות ואוצרות נוספים. פירותיי טובים להכנת יין משובח ולהפקת צבע. אני נמנה עם שבעת המינים, ומסמל בתרבויות שונות שפע ופריה.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

שקר: אני ירוק עד. בפרי שלי בדיוק תרי"ג גרעינים. אני גדל בר בארץ בין ים המלח ליריחו ויש לי ריח נעים.

תמר מצוי

אמת: אני עץ תרבותי, בישראל אני גדל בעיקר במקומות חמים ולחים. חלק מעצי המין שלי נושאים פריחה זכרית וחלקם נושאים פריחה נקבית. במטעים תמצאו בעיקר עצי נקבה הנותנים פרי. את הפרי שלי "גודדים" (קוטפים). זרע שלי שנמצא במצדה הונבט בהצלחה.

שקר: העלים שלי חסרי תועלת, אני חי באזורים קרירים. במטעים אני מרובה בעיקר מזרעים.

שיטה סלילנית

אמת: אני עץ מדברי וקוצני. שימשתי את בני ישראל לבניית המשכן והמזבח. יש לי שורשים ארוכים ומסתעפים היכולים להגיע עד לעומק של 10 מטרים. אני נקראת על שם הפרי שלי, שהוא תרמיל מסולסל. יש במדבר בעלי חיים רבים שנהנים מצילי ומפריי. את הזרעים שלי מפיץ צבי הנגב.

שקר: בעלי חיים אינם אוהבים לאכול את עליי ופירותיי, איני נותנת צל כמעט כלל, רק פרטים בודדים שלי גדלים בארץ, לרוב באזורים צפוניים ולחים.

גפן היין

אמת: אני סמל וברכה לפורות, פריחה ושגשוג ונמנית עם שבעת המינים. את פירותיי אפשר לאכול לחים ויבשים, ומכינים מהם משקה אלוהולי, שעליו מברכים בשבתות ובחגים. אם תשתו אותו כשאתם נוהגים, אנא היו זהירים. אני מצוידת בקנקנות, שהן גלגולים של עלים, והן עוזרות לי לטפס.

שקר: אני עץ, איני מוזכרת בתנ"ך, יש לי עלים במהלך כל השנה, אני ירוקת עד. מרבים אותי לרוב מזרעים.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

שקד מצוי

אמת: אני מצמיח קודם פרחים ורק אחר כך את העלים. אני מסמל את בוא האביב ואוכלים את הזרע המתוק שלי, למרות שבמרבית עצי הבר טעמי מר.

שקר: איני מוזכר בתנ"ך, אי אפשר לאכול את קליפת הזרע שלי, אני מואבק באמצעות הרוח ואין לי צוף.

פיקוס התאנה

אמת: אני עץ משבעת המינים. למרות שבחורף אני עומד בשלכת, שימשתי כסות (לבוש) לשני אנשים מאוד מוכרים. התפרחת שלי נקראת "פגה", והיא מורכבת ממאות פרחים.

שקר: כשהפרי שלי יבש הוא אינו מתאים לאכילה. צורתו של העלה שלי היא כחרב. איני מוזכר בתנ"ך.

תפוח תרבותי

אמת: אני עץ פרי נשיר, בן למשפחת הוורדניים. המוצא שלי הוא ממרכז אסיה ואני זקוק לאקלים קריר כדי לגדול, לכן מגדלים אותי בחרמון ובגליל העליון. העיר ניו יורק נקראת על שמי.

שקר: אני עץ פרי ירוק עד המוזכר בתנ"ך ואחד משבעת המינים. אני מואבק באמצעות הרוח, לכן אין לי צוף.